МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ, МАТЕРІАЛІВ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ГОСТИННОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Валентина ТКАЧУК
«29» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«26» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Експортно-імпортні операції»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність – D7 Торгівля
освітня програма – Товарознавство та експертиза в митній справі

Кафедра товарознавства та експертизи в митній справі

Силабус склав(ла) завідувач кафедри товарознавства та експертизи в митній справі товарознавства та експертизи в митній справі, к.т.н., доцент Олена ПАХОЛЮК

Силабус затверджений на засіданні кафедри товарознавства та експертизи в митній справі, протокол № 11 від «26» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент Олена ПАХОЛЮК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі», протокол № 5 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Товарознавство та експертиза в митній справі» к.т.н., доцент Олена ПАХОЛЮК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/177

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Експортно-імпортні операції»

Освітня програма	Товарознавство та експертиза в митній справі
Галузь знань / Спеціальність	D Бізнес, адміністрування та право / D7 Торгівля
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	4 кредити ECTS / 120 годин, семестр 1
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.т.н., доцент Олена ПАХОЛЮК електронна пошта: o.pakholiuk@lntu.edu.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: головною метою вивчення дисципліни «Експортно-імпортні операції» є засвоєння теоретичних основ експортних та імпортних операцій зовнішньо-економічної діяльності, набуття системних знань і навичок щодо забезпечення торгівельних відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами.

Завдання: основним завданням є формування у студентів професійних навичок у сфері специфіки механізму функціонування зовнішньо-економічної діяльності в Україні та сучасному етапі розвитку; специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки; основних процедур щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів тощо.

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та митної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

ЗК01 — Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК05 — Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК03 — Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК04 — Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
Змістовий модуль 1. Експортно-імпортні операції: організація, кодування товарів та контрактне забезпечення								
1	Тема 1. Експортно-імпортні операції: сутність, організація та технологія здійснення	3/1	3/–	14/19	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО4	

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
2	Тема 2. Гармонізована система опису та кодування товарів	3/1	3/2	14/17	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО2	
3	Тема 3. Контракт у зовнішньоекономічній діяльності	2/–	2/–	16/20	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО2	
Змістовий модуль 2. Особливості регулювання експортно-імпортних операцій								
4	Тема 4. Запровадження та функціонування інституту авторизованих економічних операторів	3/1	3/–	14/19	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО4	
5	Тема 5. Базисні умови поставки товарів у зовнішньо-економічній діяльності	2/1	2/2	16/17	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО2	
6	Тема 6. Організація перевезення товарів при експортно-імпортних операція	2/–	2/–	16/20	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО2	
	Разом	**15/4**	**15/4**	**90/112**	**120/120**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування.

4. Результати навчання

ПРН01. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН04. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН05. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН09. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + модульний контроль (30 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Експортно-імпортні операції: сутність, організація та технологія здійснення

Загальні засади здійснення експортних операцій зовнішньоекономічної діяльності. Загальні засади здійснення імпортних операцій зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Гармонізована система опису та кодування товарів

Цілі створення та ключові поняття гармонізованої системи опису та кодування товарів. Структура та зміст розділів гармонізованої системи опису та кодування товарів. Розподіл системи на розділи, товарні групи та підпозиції. Змішаний метод кодування товарів. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 3. Контракт у зовнішньоекономічній діяльності

Поняття договору в міжнародній торгівлі. Види договорів у сфері експортно-імпортних операцій. Зовнішньоекономічний контракт: сторони, форма, особливості. Система договорів у експорті. Зовнішньоекономічний контракт: зміст. Ознаки експортного контракту. Форма контакту.

Тема 4. Запровадження та функціонування інституту авторизованих економічних операторів

Статус авторизованого економічного оператора. Спрощення та переваги. Умови відповідності підприємства критеріям надання авторизації. Рішення митних органів.

Тема 5. Базисні умови поставки товарів у зовнішньо-економічній діяльності

Сутність та класифікація базисних умов поставки товарів у зовнішньоекономічній діяльності. Правила Incoterms 2020. Особливості застосування термінології Incoterms 2020. Зміст базисних умов Incoterms 2020.

Тема 6. Організація перевезення товарів при експортно-імпортних операція

Необхідність використання транспорту в зовнішньоекономічній діяльності. Особливості організації міжнародних перевезень вантажів і пасажирів основними видами транспорту. Транспортне страхування. Механізм проходження вантажів через митний кордон України. Управління транспортно-логістичними системами в умовах військових дій.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) виконується самостійно кожним студентом. Підготовка завдання здійснюється на основі опрацьованої літератури та зібраної інформації в мережі Інтернет, її аналізу та формулювання висновків. Виконання КПІЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

КПІЗ оформляється у формі реферату обсягом від 10 сторінок формату А4, 1,5 інтервал, шрифт 14 Times New Roman та подається викладачу-лектору для оцінювання в електронному або друкованому вигляді.

КПІЗ повинно містити такі структурні елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина (з поділом на частини – пункти або розділи та підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки (за наявності). Завдання виконання комплексного практичного індивідуального завдання полягає у виявленні, аналізі та оцінці проблем і напрямів покращення проведення експортно-імпортних оерацій. Здобувач самостійно обирає тему КПІЗ з переліку:

1. Основні передумови здійснення експортно-імпортних операцій.
2. Митні режими, що існують в Україні.
3. Основні характеристик імпортних операцій.
4. Основні характеристик експортних операцій.
5. Основні вигоди та втрати від зовнішньої торгівлі.
6. Переміщення через митний кордон України предметів, міжнародних іноземних організацій, що користуються на території України митними пільгами.
7. Інші види державного контролю, яким підлягають товари при переміщенні через митний кордон України.
8. Порядок здійснення огляду та переогляду транспортних засобів, товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України.
9. Порядок переміщення валюти.
10. Порядок переміщення культурних цінностей.
11. Порядок переміщення ювелірних виробів.
12. Дозвільні документи на здійснення експортно-імпортних операцій з окремими товарами.
13. Умови укладання контрактів.
14. Юридичний та фінансовий супровід контрактів.
15. Вибір контрагента.
16. Порядок укладання контракту ЗЕД.
17. Призначення логістики.
18. Логістична функція митної діяльності.
19. Структура та види митної логістики.
20. Рівні митної логістики.
21. Логістична характеристика митних режимів.
22. Особливості логістики в режимах експорту та імпорту.
23. Органи сертифікації в Україні.
24. Порядок отримання сертифікатів.
25. Надання пільг при сплаті мита.
26. Митні збори. Порядок нарахування та сплати митних зборів.
27. Митні збори за митне оформлення та перебування під митним контролем. Винятки з загальних правил сплати.
28. Митні платежі – ПДВ і акцизний збір: порядок застосування та нарахування при переміщенні товарів через митний кордон України.
29. Основні принципи ГАТТ/СОТ.
30. Об’єкти митного контролю.

В межах однієї академічної групи здобувачі не повинні обирати однакові теми, але можливий вибір іншої її назви за змістом предмету, але це додатково погоджується з викладачем. В індивідуальній роботі студенти повинні показати:

- правильне розуміння поставленого завдання;

- вміння працювати з літературними джерелами та використовувати законодавчі й інструктивні матеріали;

- висловлювати свої думки з актуальних питань і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного аналізу;

- можливість використовувати теоретичні знання, отримані на лекціях, застосовувати сучасні методи дослідження з використанням таблиць, графіків, діаграм та інших графічних зображень.

Альтернативним варіантом виконання КПІЗ за вибором студента може виступати:

1. Підготовка наукової праці у формі статті (від 5 сторінок формату А4, 14 шрифт, 1,5 інтервал) або розширених тез доповідей на наукову конференцію, семінар чи круглий стіл (від 3 сторінок).

2. Набуття компетентностей, що відповідають назві та змісту дисципліни в рамках здобуття неформальної чи інформальної освіти, що підтверджується сертифікатом, довідкою чи іншим офіційним документом від організаторів навчання.

Форми захисту індивідуального завдання:

- усна відповідь або подання звіту в електронному вигляді;

- представлення сертифікатів, довідок чи інших офіційних документів за підсумками неформальної чи інформальної освіти;

- мультимедійна презентація матеріалів про виконання КПІЗ.

Оцінювання виконання КПІЗ проводиться за 100-бальною шкалою оцінювання, відповідно до рекомендацій «Положення про організацію освітнього процесу в ЛНТУ».

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. «Експортно-імпортні операції» : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Товарознавство та експертиза в митній справі» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної та заочної форм навчання. Луцьк : ЛНТУ, 2024.

2. «Експортно-імпортні операції» : Методичні вказівки до виконання практичних робіт здобувачами освітнього ступеня магістр ОП Товарознавство та експертиза в митній справі галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної та заочної форм навчання. Луцьк : ЛНТУ, 2024.

3. Ідентифікація та митні формальності при переміщенні товарів [текст]: навчальний посібник /

За заг.ред О.В. Пахолюк та О.І. Передрій. – Луцьк: ЛНТУ, 2023. – 306 с.

Праці інших авторів:

4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII. Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 29, ст. 377, зі змінами та доповненнями.

5. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.1998 № 351-XIV. Відомості Верховної Ради України, 1999, № 5-6, ст.44, зі змінами та доповненнями.

6. Закон України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 № 584-VII. Відомості Верховної Ради, 2014, № 20-21, ст.740, зі змінами та доповненнями.

7. Багрова І.В., Редіна Н.І., Власик В.Є., Гетьман О.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підручник для вузів. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 580 с.

8. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 410 с.

9. Дідченко О.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник для студентів ЗДІА економічних спеціальностей. Запоріжжя : Видавництво ЗДІА, 2014. 218 с.

10. Долгова Л., Іваненко В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємницьких структур в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Path of Science. 2021. Випуск 7(10). С. 2007-2016.

11. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 292 с.

12. Кривов’язюк І.В. Організація зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 352 с.

13. Ольшанський О.В., Яцун Л.М., Селютін В.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Харків : ХДУХТ, 2018. 295 с.

14. Петруні Ю.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.

15. Агент з оформлення вантажу / Митна енциклопедія : у 3 т. / редкол.: І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. ; Держ. НДІ мит. справи. 2-ге вид. Хмельницький : ПП Мельник А. А, 2014. Т.1. 592 с.

16. Карачина Н.П., Сметанюк О.А., Вітюк А.В., Мукоїд Д.Д. Діагностика ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 3. С. 101–107.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

17. Pakholiuk O. Management of Transport and Logistics Systems: Problems Under Conditions of Military Operations / Dziubynskyi A., Poberezhna Z., Pakholiuk O, …/ Proceedings of the International Conference on Business and Technology (ICBT2024), Volume 1. Pp. 363-373.

18. Пахолюк О.В. Класифікація товарів як інструмент митного регулювання. Товарознавчий вісник. 2021. Випуск 14. С.65-77.

19. Пахолюк О.В. Особливості систематизації торговельних закладів з врахуванням потреб споживання / Пахолюк О.В., Шегинський О.В., Матритосян І.А. // Товарознавчий вісник, 2 (15). С. 145-151. https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2022-16-13 .

20. Пахолюк О.В. (2022). Ключова роль стандартизації нанопродукції в процесі її комерціалізації в Україні / Пушкар Г.О., Пахолюк О.В., Галик І.С. // Вісник ЛТЕУ. Технічні науки. № 29. С. 21-29. https://doi.org/10.36477/2522-1221-2022-29-03.

Праці інших авторів:

21. Кривов’язюк І.В., Тележинська Н.В. Теоретико-методичне обґрунтування та аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2017. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5762.

22. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079#Text.

23. Harmonized System Database. World Customs Organization. 2021. URL: http://www.wcoomd.org/en/ topics/nomenclature/instrument-and-tools/tools-to-assist-with-the-classificationin-the-hs/hs-online.aspx.

24. Incoterms 2020. International Chamber of Commerce (ICC). URL: https://iccwbo.org/resourcesfor-business/incoterms-rules/incoterms-2020/.

25. Шереметинська О.В., Тюха І.В., Тур О.В. Особливості управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Ефективна економіка. 2022. № 5. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10287.

26. Євтушенко В.А., Ляшевська В.І., Чупринюк Ю.В. Дослідження та вдосконалення стратегічного планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Бізнес Інформ. 2020. №6. С. 23–29.

27. Britchenko Igor, Ana Paula Monte, Kryvovyazyuk Igor, Kryvoviaziuk Lidiia. The Comparison of Efficiency and Performance of Portuguese and Ukrainian Enterprises. Икономически изследвания. 2018. Issue No 1. pp. 87-108.

28. Smerichevskyi S.F., Kryvovyazyuk I.V., Prokhorova V.V., Usarek W., Ivashchenko A.I. Expediency of symptomatic diagnostics application of enterprise export-import activity in the disruption conditions of world economy sustainable development. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 2021, 628(1), 012040.

29. Kryvovyazyuk Igor, Vakhovych Iryna, Kaminska Iryna, Dorosh Viktoriia. Managerial innovations in methodology of solving export-import activity problems and ensuring international corporations business excellence. Quality - Access to Success, 2020. Vol. 21, No178, c. 50-55.

ІІІ. Інформаційні ресурси

30. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua

31. Розвиток експорту. Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA.

32. Рада експортерів та інвесторів при МЗС України. Міністерство закордонних справ України. URL: http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua.

33. Міжнародний інститут бізнесу. URL: http://www.iib.com.ua

34. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: www.icps.kiev.ua

35. Торгово-промислова палата України. URL: http://www.ucci.org.ua

36. Організація економічного співробітництва і розвитку. URL: http://www.oecd.org/

37. Світовий банк. URL: http://www.worldbank.org/.

38. Світовий економічний форум. URL: http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness.

39. 10.Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079#Text.

40. Harmonized System Database. World Customs Organization. URL: http://www.wcoomd.org/en/ topics/nomenclature/instrument-and-tools/tools-to-assist-with-the-classification-in-the-hs/hs-online.aspx.

41. Incoterms 2020. International Chamber of Commerce (ICC). URL: https://iccwbo.org/resourcesfor-business/incoterms-rules/incoterms-2020/.